

Voorwoord

Gewoontegetrouw heeft de redactie ook dit jaar het decembern timer van het Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie in zijn geheel aan een actueel onderwerp gewijd. Er is gekozen voor een verzameling artikelen rond het thema van de structurele coördinatie en integratie van activiteiten, gepaard gaande met duurzame verplechting van belangen. Hierbij is niet alleen aandacht geschonken aan actuele aspecten van fusie en overname, doch ook aan die van andere verschijningsvormen van samenwerking, met name de strategische alliantie.

Van samenwerking en samengaan worden voordelen verwacht. Er is echter nog slechts weinig met zekerheid en nauwkeurigheid bekend over het verband tussen de omvang van de voordelen aan de ene kant, en de toepassing van bepaalde samenwerkings- resp. respectievelijk expansiestrategieën aan de andere kant.

Samenwerking, vooral die welke gepaard gaat met samensmelting in economische en/of juridische zin, gaat in het algemeen gepaard met verschuiving in de economische machtsverhoudingen. Deze zijn mede bepalend voor de verdeling van de synergetische voordelen die eventueel aan de samenwerking kunnen worden ontleend, over de betrokken belanghebbende groeperingen en individuen. Het is mogelijk dat sommigen meer opstrijken dan voorheen, terwijl toch niemand erop achteruit gaat. Edoch, het is op voorhand niet uitgesloten dat samenwerking hand in hand gaat met samenspanning, zodat de voordelen van sommigen (bijvoorbeeld de aandeelhouders en/of directies van een of meer van de betrokken vennootschappen) slechts worden verkregen ten koste van anderen (bijvoorbeeld werknemers die hun baan verliezen of afnemers die ten opzichte van hun leveranciers in een verslechterde concurrentiepositie zijn geraakt). Het wegvallen van de intra-europese grenzen voor het economisch verkeer heeft de juridische belangstelling voor deze problematiek versterkt. Zulks uit zich met name in nieuwe (ontwerp)-

regels ter beperking van de vrijheid tot het aanbrengen en in stand houden van constructies ter bescherming van de belangen van sommigen ten koste van anderen, en ter bestrijding van ontoelaatbaar geachte economische machtsposities. Overigens blijken ter zake van fusie en overname de zeden en gewoonten, de organisatievormen en economische instituties in Europa niet alleen te verschillen van die in bijvoorbeeld de USA of Japan, doch ook binnen Europa kunnen er in dit opzicht opmerkelijke verschillen worden waargenomen tussen de individuele landen en regio's.

Samenwerking, fusie en acquisitie verschaffen voer voor bespiegeling en wetenschappelijk onderzoek. In de eerste plaats echter, stellen zij de betrokken managementteams voor talrijke praktische organisatorische problemen en puzzles.

De redactie heeft de in de inhoudsopgave vermelde auteurs bereid gevonden bepaalde delen van de hierboven geschetste vraagpunten te behandelen. Het resultaat van hun inspanningen ligt thans voor U. De redactie hoopt dat de inhoud van dit nummer van de zijde van de lezers veel lering en voldoening mag wegdragen.

J. L. Bouma

In dit nummer van MAB treft u de volgende bijlage aan:

Register 1990